

Національна медична академія
післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика

Всеукраїнська громадська організація
«Українська асоціація з біоетики»

ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ МЕДИЧНОЇ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Матеріали VIII Наукового симпозиуму з міжнародною участю,
присвяченого 100-річчю заснування Національної медичної
академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика
27-28 вересня 2018 р., м. Київ

Філософські засади медичної теорії та практики. Матеріали VIII Національного симпозиуму з міжнародного участю, присвяченого 100-річчю заснування Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л.Шулика МОЗ України (27-28 вересня 2018 р., м. Київ) / Упор. С.В. Пустовіт, Л.А. Палей. – К.: Графіка і дизайн, 2018. – 120 с.

Упорядники:

С.В. Пустовіт, Л.А. Палей

Електронний варіант розміщено на сайті
НМАПО ім. П.Л. Шулика

Матеріали симпозиуму вміщують тези авторів, що представляють різні науково-дослідні установи та навчальні заклади України й зарубіжжя. Вони присвячені філософським, соціокультурним і теоретико-методологічним засадам сучасної медичної теорії та практики в умовах нових соціальних реалій та інформаційних викликів, а також філософським проблемам, особливостям та закономірностям медичного життя та освіти, філософським засадам медичної та екологічної біоетики, взаємодії філософським та науковим концепціям здоров'я й хвороби, особливостям медичного етосу, зв'язку медицини та філософії, а також нові виклики для розвитку сучасної філософії.

- © Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л. Шулика, 2018
- © Українська асоціація з біоетики, 2018
- © Автори тез, 2018

NEW WAYS OF TRAUMA MANAGEMENT: EXPERIENCES IN UKRAINE

Baertz H.-H.

EFT-Institut, Berlin, Germany; h.baertz@eft-berlin.de

As an alternative psychotherapist, I would like to introduce to you an alternative method for treating the consequences of psycho-traumatic stress, especially those caused by war, abscondence and displacement. Now, there are a lot of evidence-based studies worldwide that show its effectiveness very clearly. These studies meet the so-called APA Standard of 2012, a basis for scientific recognition by the American Psychological Association (APA) for empirically validated therapeutic methods [1].

This method is based on acupuncture. The basics were discovered, researched and utilized by the American psychotherapist Roger J. Callahan, PhD. Other therapists and practitioners have also developed, researched and simplified it. In contrast to classical acupuncture, the meridian points (cf. Proof of the acupuncture channel network, Fritz-Albert Popp et al., 2004) are not stimulated by needles, but rather by tapping with the fingertips. While repeatedly stimulating certain acupuncture points, the guidance or diversion of the focus by the therapist plays an essential role.

In 2016, the German charitable foundation "Stiftung Überbrücken" of the "Südost Europa Kultur e.V.", under patronage of the German Ministry of Foreign Affairs, enabled us to disseminate this method in eastern Ukraine, Kharkiv, Dnipro, Zaporizhia and Odessa. The method of psychotrauma stabilization was given to about 120 participants, volunteer psychiatrists, physicians, psychotherapists, psychologists and crisis volunteers. Among them were also psycho-traumatized war veterans of the organization "Heart of the Soldier". In November 2018, a level 2 seminar is planned in Dnipro, as we did in Kharkiv in 2016.

Self-awareness of the effects by practical self-application of this method was compelling evidence to participants during the 2-day seminars. Please send inquiries about experiences to the psychologists Marina Kechter, Kharkiv (Tel.: +38-066-79-166-70), Ruslana Rudenko (Tel.: +38-063-336-49-08), Odessa, who can also name other concrete persons. Meanwhile, this method is used by almost all participants in the daily work in hospitals, medical facilities and the registration offices for internally displaced persons with great success. Psychiatrists can save drugs, aggrieved persons' condition can be stabilized in a very short time.

Руснак Д.В.,	87
Семенова І.А.,	109
Слободяник Г.І.,	93
Смалько П.Я.,	56
Смольник Н.С.,	88
Сорокіна І.В.,	90
Сухов Ю.О.,	92
Таранюк Г.П.,	9, 93
Терзі О.О.,	95
Тернова О.М.,	96
Трухманова С.Л.,	78
Убогов С.Г.,	75, 98
Умирзакова Н.А.,	100
Філяніна Н.М.,	101
Харьков В.С.,	39
Царенко А.В.,	103
Цырдя Т.Н.,	104
Чащин М.О.,	56
Черная Т.В.,	109
Чешко В.Ф.,	107
Чуприков А.П.,	109
Юрковська Л.Г.,	110
Яскевич Я.С.,	112

ЗМІСТ

NEW WAYS OF TRAUMA MANAGEMENT: EXPERIENCES IN UKRAINE (Baertz H.-H).1	
COMMUNICATION WITH COLLEAGUES AND THOSE WE SERVE (Dandre P.)	2
AVOIDING REGULATORY ACTIONS WHILE CONDUCTING RESEARCH (Miller S.M.)..3	
HUMANITY IN MEDICINE AS PROFESSIONAL COMPETENCY: METHODOLOGY OF DEVELOPMENT (Ostapenko B.I.).....	4
AN INTEGRATED HEALTH MODEL IN THE BIOPSHYCOSOCIAL APPROACH (Taraniuk G.P.)	6
METHOD OF THEATRICAL "IMMERSION" WITH THE PURPOSE OF FORMATION OF MEDICAL STUDENTS' BIOETHICAL COMPETENCES (Yegorenkov A.I., Pashchenko V.V.)	8
БИОМЕДИЦИНА: ЦЕННОСТИ И СМЫСЛЫ В КОНТЕКСТЕ ТРАДИЦИОННОЙ КУЛЬТУРЫ (Архиепископ Филарет (Кучеров), Протоиерей Геннадий Батенко, Таранюк Г.П.)	9
ПРОБЛЕМА ОПОСЕРЕДУВАННЯ ДОСВІДУ У ФІЛОСОФІЇ Г.-Г. ГАДАМЕРА (Березіна В.В.)	11
ФІЛОСОФСЬКІ ТА ПСИХОСОМАТИЧНІ АСПЕКТИ ТРИВОГИ (Березіна В.В., Лавренко Ю.В.).....	13
ЛЮДСЬКЕ ТІЛО ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ СТРАТЕГІЙ: МЕДИЧНІ АСПЕКТИ (Бойченко М.І.)	14
ПАРАДИГМАЛЬНІ ЗАСАДИ СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ (Бойченко Н.М.) ...	16
МІСЦЕ СУЧАСНОЇ МОДЕЛІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ У СВІТОВОМУ МЕДИЧНОМУ ПРОСТОРІ (Борщ В.І.).....	18
БІОЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ТРУПНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ПОТРЕБ БІОІМПЛАНТОЛОГІЇ (Варфоломеев Є.А.)	19
ЛІКАР І ПАЦІЄНТ: МИТЬ ДО СИНГУЛЯРНОСТІ (Васильєв О. Г., Васильєв А. Г.)	21
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ НАНОМЕДИЦИНИ: ІННОВАЦІЇ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ (Гардашук Т.В.)	24
«ГУМАНІТАРНА ЕКСПЕРТИЗА» І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКСПЕРТИЗИ АНТРОПОЛОГІЧНОЇ (Голубович І.В., Головчук В.Т.)	26

МЕТАЕТИКА ЯК СУЧАСНА ФІЛОСОФІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ АКТИВНОЇ НАВИГАЦІЇ БЕЗПЕЧНОГО РОЗВИТКУ МЕДИЧНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ (Гордієнко О.В.).....	27
ХРИСТІАНСЬКА ЕТИКА – ДЕКЛАРУВАННЯ ЧИ СПАСІННЯ? (Гриценко О.М.)..	29
ЄВРОБІОСТАНДАРТ – ПРОЕКТНА ПРОПОЗИЦІЯ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ БІОЕТИЧНИХ СТАНДАРТІВ У СУСПІЛЬСТВО (Губенко Г.В.).....	30
О ФИЛОСОФСКО-КОНСТРУКТИВНЫХ ОСНОВАХ СОЗИДАНИЯ ЗДОРОВЬЯ (ЛИЧНОГО И СОЦИАЛЬНОГО) (Джелали В.И.)	32
РИСКИ СОВРЕМЕННЫХ БИОТЕХНОЛОГИЙ: БИОЭТИЧЕСКИЙ ВЗГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ (Гурyleва М.Э.)	33
ПРИНЦИП СПРАВЕДЛИВОСТІ У КОНТЕКСТІ БІОЕТИКИ РІДКІСНИХ (ОРФАННИХ) ЗАХВОРЮВАНЬ (Дубініна Т.Ю., Пустовіт С.В.).....	34
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ РЕАЛІЗАЦІЇ СИСТЕМНО-АНАЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВРОЦЛАВСЬКОГО ЦЕНТРУ НАУКОВОЇ МЕДИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ (Ільницька Л. В.)	36
РОЛЬ ЕТИКИ В ВИХОВАННІ ГУМАННОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ (Капустник В.А.).....	38
ВИВЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕТИКИ В СИСТЕМІ ОСВІТНЬО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗООПАРКІВ ЯК ПРОПЕДЕВТИКА У ВИВЧЕННІ БІОЕТИКИ СТУДЕНТАМИ МЕДИКО-БІОЛОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ (Кіхно І.М., Харьков В.С., Єгоренков А.І.)...*	39
ВПЛИВ БІОЕТИЧНИХ ІДЕЙ НА ФОРМУВАННЯ ДУХОВНО-МОРАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІКАРЯ (Коваленко Н.В.).....	41
РОЛЬ ЕТИКИ В РЕГУЛЯЦІЇ ТА КОНТРОЛЮ СУЧАСНИХ БІОТЕХНОЛОГІЙ. (Ковальова О.М., М'ясоєдов В.В.)	43
МІСЦЕ ГОМЕОПАТІЇ В АНТРОПОСОФСЬКІЙ МЕДИЦИНІ (Коритнюк Р.С., Давтян Л.Л., Дроздова А.О., Коритнюк О.Я.).....	44
СУЧАСНА ПАРАДИГМА ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕТИКИ З ТОЧКИ ЗОРУ ПРАВОСЛАВНОЇ АНТРОПОЛОГІЇ (Коробейніков Г.В., Єгоренков А.І.).....	46
ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ (КРАСНОВ В.В.).....	47
РЕКОНСТРУКЦІЯ МЕДИЦИНСКИХ ТЕОРИЙ В ФІЛОСОФІИ МЕДИЦИНЫ (Кузнецов В.И.).....	47
БІОЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ, ЩО ВИНИКАЮТЬ У СПОРТСМЕНІВ-ПОЧАТКІВЦІВ ПРИ ЗАНЯТТЯХ СПОРТОМ (О.М. ЛИСЕНКО)	51
ИЗ ВСЕЛЕННОЙ ПЕРСПЕКТИВЫ (ЛИСЕЦ А.).....	52
ЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕКЛАМИ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ (Любенко О.І., Павлюк Т.В., Смалько П.Я., Чащин М.О.)	56

СТАВЛЕННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ, ЩО ЗАКІНЧИЛИ ПРОХОДЖЕННЯ ІНТЕРНАТУРИ, ДО НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ОЦІНЮВАННЯ МЕДИЧНИХ ЗНАЬ (Марков Ю.І.).....	57
МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ БІОЕТИКИ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ (Марковський В.Д.)	59
ЕКОЕТИКА КРИЗЬ ПРІЗМУ АКСІОЛОГІЇ: ВІД 'PIA DESIDERNA' ДО ІДЕОЛОГІЧНИХ ПАРАДОКСІВ (Медведев В.В.)	60
СОБЛЮДЕНИЕ ОСНОВНЫХ ПРИНЦИПОВ БИОЭТИКИ ПРИ ОРГАНИЗАЦИИ НАУЧНОГО ЭКСПЕРИМЕНТА НА ЖИВОТНЫХ (Мельнов С.Б., Мишаткина Т.В.).....	63
ПРИНЦИП ПРЕДОСТОРОЖНОСТИ И СОВРЕМЕННАЯ ГЕНЕТИКА ЧЕЛОВЕКА – ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ (Мельнов С.Б., Мишаткина Т.В.)	65
ВІД СОНЯЧНОГО ПРОМЕНЯ ДО ЛАЗЕРНОГО: НАУКА ТЕХНІКА ТА ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЧИННИКИ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ (Миколайчук С.І.)	66
ЭКОЛОГИЧЕСКАЯ ЭТИКА: ПРОБЛЕМЫ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ СТРАТЕГИЙ (Мишаткина Т.В., Короткевич А.В., Лучина В.Н.).....	68
ПРИНЦИП ПРЕДОСТОРОЖНОСТИ КАК БИОЭТИЧЕСКОЕ ОСНОВАНИЕ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРАКТИКУЮЩЕГО ВРАЧА И ВРАЧА-ИССЛЕДОВАТЕЛЯ (Мишаткина Т. В., Мельнов С.Б.)	70
ЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ДІЯЛЬНОСТІ ВЧЕНОГО В ГАЛУЗІ БІОЛОГІЧНИХ ТА МЕДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН (М'ясоєдов В.В., Ковальова О.М.).....	73
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КАПЕЛАНСТВА В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ (Убогов С.Г., Остащук І. Б.).....	75
ДО ПИТАННЯ ПРО ПРОЯВИ ВПЛИВУ СУЧАСНИХ БІОМЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА БУТТЯ ЛЮДИНИ (Палей Л.А.)	77
БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ МЕДИЧНИХ РЕФОРМ (Пилипчук В.Л., Трухманова С.Л.).....	78
О ВОЗМОЖНОСТИ СОЗДАНИЯ АВТОМАТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ДИАГНОСТИКИ И ВОССТАНОВЛЕНИЯ ЗДОРОВЬЯ ЧЕЛОВЕКА, ФУНКЦИОНИРУЮЩЕЙ ДИСТАНЦИОННО (Полищук Н.А., Полищук И.Н.)	80
ІНДИВІДУАЛЬНІ МІФИ ПАЦІЄНТА ЯК СТИЛЬ ЖИТТЯ ТА СПОСІБ ПРИСУТНОСТІ У СВІТІ (Пустовіт С.В.).....	82
БОЛЬШИЕ ПСИХОАНАЛИТИЧЕСКИЕ ГРУППЫ, КАК ОТРАЖЕНИЕ ОБЪЕКТИВНОЙ (СОЦИАЛЬНО-КУЛЬТУРНОЙ) И СУБЪЕКТИВНОЙ (ВНУТРИГРУППОВОЙ И ПСИХОЭМОЦИОНАЛЬНОЙ) РЕАЛЬНОСТЕЙ РАТЦКЕ-(Рыбак И.В.)	83
«ДУХОВНА МЕДИЦИНА» АБУ БАКРА АР-РАЗІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ БІОЕТИКИ (Рахім А.Х.).....	85

ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КОМИТЕТОВ ПО БИОЭТИКЕ. ОПЫТ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА (Рубанович Л.П., Руснак Д.В.).....	87
УМИРАНИЕ С ДОСТОИНСТВОМ: ЭТИЧЕСКАЯ СТОРОНА ВОПРОСА (СМОЛЬНИК Н. С., МИШАТКИНА Т. В., МЕЛЬНОВ С. Б.)	88
ТРАНСПЛАНТАЦІЯ В УКРАЇНІ: ТОЧКА ЗОРУ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ (Сорокіна І.В., Оспанова Т.С., Мирошниченко М.С.).....	90
НОВИЙ ПІДХІД ДО СКЛАДАННЯ ПРОГРАМИ ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ ЗА ПРОБЛЕМОЮ ВІЛ-ІНФЕКЦІЇ (Сухов Ю. О., Пустовіт С. В., Голуб А. П.).....	92
ЗДРАВООХРАНИТЕЛЬНЫЕ ПРАКТИКИ В АСПЕКТЕ ПАРАДИГМАЛЬНЫХ ОСНОВ МЕДИЦИНЫ (Таранюк Г.П., Батенко Г.В., Коробейников Г.В., Слободяник Г.И., Егоренков А.И., Остапенко Б.И., Игнатищев М.Р.).....	93
ФІЛОСОФСЬКІ, ЕТИКО-ПРАВОВІ ТА БІОЕТИЧНІ ПИТАННЯ МЕДИЧНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ (Терзі О.О.)	95
ВИВЧЕННЯ ЕТИКИ ТА ДУХОВНОЇ ТРАДИЦІЇ ЯК ПІДХІД ДО ВИХОВАННЯ МОЛОДИ У ПРАЦЯХ МАРТИНА БУБЕРА (ТЕРНОВА О.М.)	96
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ КАПЕЛАНСТВА В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ (С. Г. УБОГОВ 1, І. Б. ОСТАЩУК)	98
КЛЮЧЕВЫЕ ПРОБЛЕМЫ БИОЭТИКИ: ИСЛАМ И СОВРЕМЕННОСТЬ (Умирзакова Н.А.).....	100
ПРАВА ТВАРИН ТА БІОМЕДИЧНІ ЕКСПЕРИМЕНТИ (ЕТИЧНІ АСПЕКТИ) (Філяніна Н.М.)	101
ЕВТАНАЗІЯ ЧИ ПАЛІАТИВНА ДОПОМОГА: БІОЕТИЧНІ ТА МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ (Царенко А.В.).....	103
ЕЩЕ РАЗ О СПЕЦИФИКЕ «СОЦИАЛЬНОГО» В ФЕНОМЕНЕ «СОЦИАЛЬНАЯ БИОЭТИКА»: МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ (Цырдя Т. Н.).....	104
ГЛОБАЛЬНА БІОЕТИКА ЯК ФАКТОР РАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЕВОЛЮЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ (Чешко В.Ф., Косова Ю.В.).....	107
О СМЕНЕ ПАРАДИГМЫ ДЕТСКОЙ ПСИХИАТРИИ (Чуприков А.П., Мишиев В.Д., Душка А.Л., Черная Т.В., Кузнецов И.В., Семенова И.А., Бикшаева Я.Б.)	109
ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ ДЕКЛАРАТИВНОСТІ ЕТИЧНОГО КОДЕКСУ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ УКРАЇНИ (ЮРКОВСЬКА Л.Г.).....	110
РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ БІОМЕДИЦИНСКИХ ИННОВАЦИЙ В СРЕДСТВАХ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ И СОЦИО-КОММУНИКАТИВНОМ ПРОСТРАНСТВЕ (ЯСКЕВИЧ Я.С.)	112

Наукове видання

ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ МЕДИЧНОЇ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ

Матеріали VIII Наукового симпозиуму з міжнародною участю,
присвяченого 100-річчю заснування Національної медичної академії
післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика МОЗ України (27-28 вересня
2018 р., м. Київ) / Упор. С.В. Пустовіт, Л.А. Палей. – К.: Графіка і дизайн,
2018. – 120 с.

Упорядники:

С.В. Пустовіт, Л.А. Палей

Електронний варіант розміщено на сайті
НМАПО ім. П.Л. Шупика

Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л.
Шупика

Всеукраїнська громадська організація
«Українська асоціація з біоетики»

Підписано до друку 21.09.2018
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Гарнітура – Times New Roman. Друк – офсетний.
Ум. друк. арк. 7,56. Обл. вид. арк. 762
Наклад 50 прим.

аптека №12 КП «Фармація» готує понад 70 комплексних та 2700 однокомпонентних гомеопатичних препаратів, виготовлених по десятковій і сотенній шкалам розведення.

СУЧАСНА ПАРАДИГМА ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕТИКИ З ТОЧКИ ЗОРУ ПРАВОСЛАВНОЇ АНТРОПОЛОГІЇ Коробейніков Г.В.¹, Єгоренков А.І.²

Національний університет фізичного виховання і спорту України;
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця,
м. Київ, Україна

Християнська (Православна) антропологія розглядає людину як органічну частину світобудови, його походження і розвиток. Основний світоглядний категорією Православної антропології є «людина» в його цілісності і гармонійної єдності всіх тварних істот. В свою чергу, Християнська етика пов'язує життя людини із відповідними правилами моральної поведінки, згідно Божих Заповідей.

Серед існуючої побутової свідомості існують явлення про негативний вплив Християнської антропології на екологію середовища. Основною тезою обвинувачів є той факт, що людина в Християнстві розуміється вінцем творіння. Людина була поставлена Богом «владикою» (*Бут. 1, 26*) над тваринами, але владикою добрим, який не который не губив і не вживав в їжу (*Бут. 1, 29*). Виходячи з цього, все, що оточує людину, ні би то не має цінності, і може бути використано людиною для своїх потреб. Іншими словами, Християнство не екологічне і тому допускає чисто утилітарний підхід до природи.

Дійсно, в Святому Письмі вказується на те, що людина, як вінцем творіння постає осередком всіх видів створеного буття і в найбільшій мірі відображає Образ Божий в порівнянні з іншими розумними істотами (янголами). Людина як вінцем творіння в найбільшій повноті здатний до з'єднання з Богом, що розкрилося в Боготвілення.

Але, в той же час, в Християнстві нема місця секуляризації. Навпаки, саме у Християнстві йде мова про відмову від споживання та накопичення матеріальних благ у земному житті, в тому числі за рахунок природних багатств. Найбільший акцент робиться саме на духовне вдосконалення людини. Крім того, людина, як вище творіння несе відповідальність за інші творіння Божі.

Щодо оточуючої природи, робиться наголос на творіння Боже, яке є досконалим і не потребує втручання людини. Однак, сучасна природа пошкоджена первородним гріхом людини, що відображається у тому числі і у природі самої людини. Але вихід з цієї ситуації є лише у духовній сфері, розуміння своєї гріховності та намагання уподібнитися Богу. Апостол Павло про це говорить: «тварина перебуває в надії, що й саме створіння визволиться від рабства тління, на свободу слави дітей Божих» (Рим. 8, 20-21).

Прикладів етичної поведінки християн до тварин багато. Достатньо згадати преподобного Сергія та преподобного Серафим, які годували хлібом ведмедів. Особливо повчальною є історія лева преп. Герасима.

Тому обвинувачення Християнства у відсутності екологічного ставлення до природи на підтверджується основами Християнської антропології. На відміну від неоязичників, які намагаються знайти в природі душу, Християнство наполягає лише на людській безсмертній душі, що також є запорукою відповідального земного життя та відповідного відношення до екологічних факторів середовища.

У свою чергу, світське розуміння екології передбачає розширення споживання людини, в тому числі за рахунок використання природних ресурсів. Саме споживацький характер суспільства, із експлуатацією природних надр призвело до екологічної кризи.

Таким чином, для викладання курсу екологічної етики доцільно залучати елементи Християнської антропології та етики, які відрізняються від екології моралі сучасного світу, насамперед, відповідальністю людини за свої вчинки щодо навколишнього середовища, тварного світу, через єдність із світом, створеним Творцем.

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ Краснов В.В.

Національна медична академія післядипломної освіти
імені П. Л. Шупика, м. Київ, Україна; pnmf.nmapo@gmail.com

Людське суспільство безперервно еволюціонує. Це проявляється в новій на світ нових технологій і обумовлених ними людською поведінкою. Правові спроби передбачити ближні і віддалені наслідки різних новачків не приносять успіху, тому що правові інститути працюють в полі подій, які вже здійснилися. Цілком логічною є спроба

змістити зовнішні важелі превентивних дій на «внутрішній» рівень – формувати у самому індивідуумі систему певних «внутрішніх обмежувачів». Дана система повинна гарантовано приводити людину до аналізу власної діяльності з точки зору ближніх і віддалених наслідків не тільки для своєї особистості, але також і для соціуму. Йдеться про формування мислення, заснованого на принципах соціальної відповідальності.

Етика як наука ґрунтується на вже сформованій в певній соціальній групі системі моральних і етичних норм. Тобто етика прапое в полі реакції соціуму на події, які вже відбулися. Соціальна відповідальність ґрунтується на тому, що індивід сам визначає ризики своєї поведінки з точки зору можливих негативних і позитивних наслідків для соціуму в тій області розвитку, в якій суспільство ще не напрацювало своєї оцінки.

Поняття «соціальна відповідальність» не нова. Міжнародний стандарт ISO 26000: 2010 дає таке визначення: «соціальна відповідальність (social responsibility) — відповідальність організації за вплив своїх рішень та діяльності на суспільство і навколишнє середовище через прозорі і етичну поведінку, яка: сприяє сталому розвитку, включаючи здоров'я і добробут суспільства; враховує очікування зацікавлених сторін; відповідає законам і узгоджується з міжнародними нормами поведінки; інтегрована в діяльність всієї організації і застосовується в її взаєминах». Також в цьому стандарті йдеться про те, що: «в якості всеосяжної мети соціальної відповідальності організації слід розглядати внесок в сталий розвиток, мета якого полягає в тому, щоб досягти стійкості суспільства як цілого». Даний стандарт носить рекомендаційний характер і намагається якимось чином впорядкувати діяльність організації, в першу чергу з точки зору екології. Крім того, проблема подібно інтерпретації поняття соціальної відповідальності полягає в наступному: немає чітких критеріїв поняття «сталий розвиток», якому необхідно спиратися; очікування зацікавлених сторін» безперервно змінюються в залежності від розвитку їх соціального оточення, організаційні структури, які є конгломератом виконавців різного рівня влади і внутрішньої зобов'язань, дарують персоналу образ колективно безвідповідальності, коли людина психологічно знімас з себе гарантії за кінцеву діяльність організації.

На сучасному етапі розвитку охорони здоров'я, досить багате відповідальності за дотримання процесів і забезпечення результатів медичної наукової, освітньої та практичної діяльності делеговано на персональний професійний рівень. Так як наука постійно розвивається

і персоналізований підхід до діагностики та лікування пацієнта породжує індивідуальний лікарський досвід, то діяльність лікаря часто випереджає ті системи стримування, які напрацьовуються етичними і правовими інституціями. Таким чином, на перше місце виходять питання формування у лікаря індивідуальної соціальної відповідальності за результати своєї діяльності. Йдеться про так званий соціоцентричний світогляд, в рамках якого лікар постійно повинен вирішувати проблеми: а) прийняття потреб соціуму (розуміння і визнання їх як своєї); б) визначення балансу в пріоритетах між задоволенням власних і соціальних потреб; в) відповідальності за формування соціоцентричного світогляду (потреб) у членів спільноти; г) переконання людей важливості руху до «соціоцентричного горизонту прийняття рішень», а при неможливості – забезпечення балансу і мінімальної соціальної шкоди; д) вирішення конфліктів між ближніми і далекими цілями суспільства і реалізації інтегрального об'єднання людей.

Ми вважаємо вкрай важливим: формалізувати поняття індивідуальної соціальної відповідальності (ICO); дати критерії, норми і принципи ICO, на які можуть орієнтуватися організації і системи виховання та освіти при формуванні особистості лікаря і підготовці медичних кадрів.

РЕКОНСТРУКЦИИ МЕДИЦИНСКИХ ТЕОРИЙ В ФИЛОСОФИИ МЕДИЦИНЫ

Кузнецов В.И.

Институт философии им. Г.С. Сковороды НАНУ,

г. Киев, Украина;

vladkuz8@gmail.com

Использование в социально-гуманитарных науках терминов "теория"/"теоретический" иногда вводит в заблуждение как специалистов, так и представителей широкой публики. Это связано с тем, что нередко эти термины функционируют как так называемые слова-ласки (Ф.А. фон Хайек). Наименование с их помощью понятий, утверждений, описаний, законов, проблем, гипотез, методов, моделей, оценок и систем знания разных уровней общности как бы автоматически присваивает этим формообразованиям знания теоретический статус.

В постсоветской философии медицины часто говорят о теоретической медицине, которая осмысливает и обобщает